

Evelop BV
de heer B. Schulte
Postbus 8127
3503 RC Utrecht

Notitie

ons kenmerk	06-353/06.02406/HeiPr
datum	6 februari 2007
onderwerp	<i>Quick scan</i> Windpark Nieuwegein
uw kenmerk	EVEL05038/5
aantal blz.	5

Geachte heer Schulte,

In het kader van de voorbereidingen voor de plaatsing van vijf windturbines langs de westzijde van de A27 ter hoogte van Nieuwegein, heeft u Bureau Waardenburg bv opdracht gegeven een *quick scan* uit te voeren naar effecten van deze ingreep op beschermde soorten. Het plangebied van het project "Windpark Nieuwegein" is bezocht op 28 augustus 2006. In de voorliggende notitie staan onze bevindingen van het veldonderzoek. Een eerder op 11 oktober 2006 aan u gerichte notitie met hetzelfde kenmerk, komt hierbij te vervallen.

Bureau Waardenburg bv heeft in het kader van plannen voor de aanleg van bedrijventerrein Het Klooster al eerder ecologisch onderzoek uitgevoerd op percelen grenzend aan het plangebied (Koopman *et al.* 2004, Van Eekelen & Koopman 2004). Ook de effecten van windturbines op vogels zijn voor het "Windpark Nieuwegein" eerder beschreven (Dirksen & Lensink, 2001). Een actualisatie van dit rapport (Prinsen, 2007) is onlangs aan u opgeleverd.

Beschrijving plangebied en bouwlocaties

De geplande inrichting van het windpark is lijnvormig van noord naar zuid, grenzend aan de westzijde van de A27 ter hoogte van Nieuwegein (zie kaart in bijlage). Vier van de vijf windturbines (1,2,3 en 5) zijn voorzien binnen de begrenzing van het geplande bedrijvenpark Het Klooster. De bouw van windturbine 4 is gepland op het terrein van de verzorgingsplaats De Kroon, direct ten noorden van het viaduct over de A27. De bouwlocaties van de drie meest noordelijk gelegen windturbines (1, 2 en 3) zijn in het kader van werkzaamheden voor het bedrijventerrein reeds ontgonnen. De ondergrond bestaat grotendeels uit opgespoten zand waar zich een vegetatie van pioniersoorten heeft gevestigd. Windturbines 1,2 en 3 komen mogelijk voor een deel in een bestaande watergang te staan. De bouwlocaties voor de turbines 4 en 5 bestaan momenteel uit grasland met enkele bomen en groenstroken en watergangen.

Resultaten veldonderzoek

Strikt beschermde soorten

De kleine modderkruiper is voorheen in het plangebied Het Klooster aangetroffen (Koopman *et al.* 2004). De watergang die langs bouwlocaties 1, 2 en 3 loopt vormt geen optimaal leefgebied voor deze soort omdat een goed ontwikkelde watervegetatie grotendeels ontbreekt. Daarom wordt de aanwezigheid van de kleine modderkruiper ter plaatse niet verwacht.

De watergangen in het zuidelijk deel van Het Klooster vormen leefgebied van de grote modderkruiper (van Eekelen & Koopman 2004). Aangezien voor de bouw van windturbine 5 geen sloten gedempt zullen worden, worden negatieve effecten op deze soort niet verwacht.

Aan de rand van de verzorgingsplaats De Kroon is in 2004 een exemplaar van de rugstreeppad aangetroffen (Koopman *et al.*, 2004). De rugstreeppad kan op basis van het aanwezige habitat en bekende verspreidingsgegevens in het plangebied voorkomen. De rugstreeppad zal op de bouwlocaties alleen incidenteel voorkomen, geschikte overwinteringsplaatsen of voortplantingsplaatsen zijn op het moment van het veldbezoek niet aangetroffen.

In het noordelijk deel van het plangebied is het voorkomen van de strikt beschermde waterspitsmuis bekend (Koopman *et al.* 2004). Omdat een goed ontwikkelde oevervegetatie grotendeels ontbreekt wordt het voorkomen van de waterspitsmuis op de bouwlocaties van de windturbines aldaar niet verwacht.

Gezien het ontbreken van oude bomen, aaneengesloten struweelzones en gebouwen wordt de aanwezigheid van kolonieplaatsen en belangrijke vliegroutes van vleermuizen in het plangebied niet verwacht. Er zijn geen aanwijzingen dat er belangrijke vliegbanen voor seizoensmigratie lopen. Er worden geen effecten op vleermuizen verwacht van de plaatsing van windturbines.

Overige soorten en vogels

Op de bouwlocaties van de turbines 1, 2 en 3 in het noordelijke deel van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek enkele hazen waargenomen. In de watergangen zijn exemplaren van de zeelt en de bastaardkikker aangetroffen. Op de bouwlocaties van de windturbines 4 en 5 zijn enkele molshopen en holletjes van veldmuizen en rosse woelmuizen aangetroffen. In de watergangen zijn exemplaren van de zeelt en driedoornige stekelbaars aangetroffen. Verder zijn larven en adulte exemplaren van de bastaardkikker en de kleine watersalamander aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek vloog een ijsvogel over de bouwlocatie van windturbine 5. De sloten in het plangebied vormen voor deze vogel geschikt foerageergebied. Steilwanden geschikt voor nestbouw zijn op de bouwlocaties van de windturbines niet aanwezig. De te verwachten effecten op vogels worden uitgebreid beschreven in het rapport van Prinsen (2007). Hierin wordt geconcludeerd dat voor vogels geen of

verwaarloosbaar kleine effecten van de geplande windturbines te verwachten zijn.

Ecologische verbindingszone

Aan de westzijde van de A27, tussen het geplande bedrijventerrein en de rijksweg, is een ecologische verbindingszone (EVZ) voorzien over een bestaande sloot langs de Rijksweg. Het betreft 'verbindingszone 20' voor planten en dieren van het biotooptype 'vochtige loofbossen en schraallanden'. Gidssoorten voor deze verbindingszone zijn dwergmuis, ringslang, blauwborst, kamsalamander, oranjetip, patrijs, vleermuizen, ree en hermelijn (Stam & Arkel, 1994).

De geplande windturbines staan buiten dit EVZ. De realisatie van de windturbines zal voor geen van de gidssoorten een barrièrewerking veroorzaken.

Windturbines kunnen een aanvaringsrisico vormen voor vleermuizen, dit geldt alleen voor soorten die binnen het bereik van de rotorbladen kunnen komen. Het laagste punt van de rotorbladen is ca. 60 meter boven de grond. Alleen rosse vleermuizen vliegen doorgaans zo hoog boven de grond. Rosse vleermuizen zullen zich niet specifiek laten leiden door de verbindingszone aangezien deze dieren tussen jachtgebieden en verblijfsplaatsen over het algemeen in een rechte lijn op grote hoogte vliegen, waarbij open en kale gebieden niet gemeden worden. Ook de gidssoort vleermuizen zal dus geen barrièrewerking ondervinden van het windpark.

De gidssoorten blauwborst en patrijs kunnen mogelijk verstoring ondervinden van de geplande windturbines. De verstoringafstand voor broedvogels is in het algemeen gering (hooguit een honderdtal meters) en ligt voor de geplande windturbines geheel binnen de verstoringzone van de rijksweg A27. Naar verwachting vormt het gebied langs de snelweg een (zeer) marginaal habitat voor broedvogels. Er wordt daarom geen aanvullend verstoringseffect van de windturbines op genoemde broedvogelsoorten verwacht.

Conclusie

Ontheffing Flora- en faunawet

De bouwlocaties van de vijf turbines hebben in de huidige vorm geen functie als vaste rust- en verblijfsplaats voor beschermde soorten. De verwachting is dat in de aanlegfase en de gebruiksfase geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden. Een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet is voor de realisatie van het "Windpark Nieuwegein" dus niet nodig. De watergang en de oever bij de drie meest noordelijke windturbines (turbine 1, 2 en 3) kunnen geschikt leefgebied gaan vormen voor beschermde soorten, zoals kleine modderkruiper, rugstreeppad of heikikker, als de vegetatie zich verder ontwikkelt. Om dit tot de realisatie van de windturbines te voorkomen worden hieronder aanbevelingen gedaan.

Ecologische verbindingzone

De ontwikkeling van de geplande windturbines naast een geplande ecologische verbindingzone langs de A27, heeft geen effect op de voor de verbindingzone genoemde gidssoorten.

Aanbevelingen

Vogels

Bij het verwijderen van bomen, beplanting en/of gronddepots dient verstoring van in gebruik zijnde nesten van broedvogels te worden voorkomen, deze zijn namelijk beschermd. Aanbevolen wordt om de plaatsing van de windturbines buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen loopt van 15 maart tot en met 15 augustus. Indien de werkzaamheden binnen dit seizoen zijn gepland, kunnen deze worden uitgevoerd indien van te voren is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Dit kan door voorafgaande aan de uitvoering van de werkzaamheden het plangebied te laten controleren op nesten door een ter zaken deskundige.

Beschermde soorten op bouwlocaties

Om te voorkomen dat beschermde soorten de bouwlocaties als leefgebied gaan gebruiken, wordt aanbevolen de vegetatie op de bouwlocaties tot realisatie van het windpark frequent zeer kort te maaien. Op deze manier blijft de huidige situatie waarin beschermde soorten geen gebruik maken van de bouwlocaties gehandhaaft.

Dempen delen van watergangen

Graaf- of dempingwerkzaamheden in watergangen worden bij voorkeur uitgevoerd buiten de voortplantingstijd en de winterrust van vissen en amfibieën. Dit betekent dat de werkzaamheden bij voorkeur in de maanden september en oktober plaatsvinden. Voordat de graaf en/of dempingwerkzaamheden uitgevoerd worden, wordt de water- en oevervegetatie gemaaid en op de kant nagelopen door een ter zake deskundige op aanwezige fauna. Aanwezige fauna kan worden overgezet naar een vergelijkbare te handhaven sloot. Vervolgens kan de sliblaag uit de sloot worden geschept en breed worden uitgespreid op de kant. Het bodemmateriaal op de kant wordt dan onderzocht door een ter zake deskundige die alle relevante fauna over kan zetten in een vergelijkbare sloot die niet de door werkzaamheden zal worden aangetast. Op deze manier zullen de meeste dieren worden gevangen of zich verplaatsen naar sloten waar nog voldoende watervegetatie en bodemmateriaal aanwezig is. Vervolgens kan de sloot vergraven worden. In het geval van het dempen van de sloot, wordt de watergang na het verwijderen van vegetatie en bodemmateriaal leeggevoerd door een ter zaken deskundige. Dit vindt op eenvoudige wijze plaats met behulp van afdamming en waterpeilverlaging. Gevangen soorten worden overgezet naar vergelijkbare sloten die niet door de werkzaamheden zullen worden aangetast. Vervolgens kan de sloot gedempt worden.

Met vriendelijke groet,
Bureau Waardenburg bv

H.A.M. Prinsen
Projectleider Vogelecoëlogie

Bijlage:
Kaart met locatie van windturbines.

Literatuur

Dirksen, S. & R. Lensink 2001. Beoordeling van mogelijke knelpunten voor vogels door de plaatsing van windturbines op bedrijventpark Het Klooster, Gemeente Nieuwegein. Rapport 01-028, Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Eekelen, R. van & A.D.G. Koopman 2004. Inventarisatie beschermde vissen en vleermuizen, Fase 2 Het Klooster, Nieuwegein. Onderbouwing aanvullende ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet. Rapport 04-250, Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Koopman, A.D.G., R. van Eekelen, P.H.N. Boddeke & E.J.J. Sieben 2004. Inventarisatie beschermde vissen en vleermuizen, Fase 1 Het Klooster, Nieuwegein. Onderbouwing aanvullende ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet. Rapport 04-209, Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Prinsen, H.A.M. 2006. Beoordeling van effecten op vogels van windturbines op bedrijventpark Het Klooster, Gemeente Nieuwegein. Update 2006. Rapport 06-182, Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Stam, S.M.E., H. van Arkel, 1994. Plan van aanpak ecologische verbindingzones provincie Utrecht. Werkdocument. Provincie Utrecht, Utrecht.

BIJLAGE:

Locatie van de vijf geplande windturbines op het toekomstige bedrijvenpark Het Klooster langs de A27 in de Gemeente Nieuwegein. Het Klooster wordt ontwikkeld in de polders Klein Vuylcop en De Wiers.

